

eul_wid: omy-ab

Σωρανὸς ὁ Ἐφέσιος · Soranus of Ephesus

On Signs of Fractures

Περὶ Σημείων Καταγμάτων

Period: Ῥωμαϊκὴ [Roman](#)
Dialect: Κοινὴ τεχνικὴ [Technical Koine](#)
Domain: Ἱατρικὴ [Medicine](#)
Format: Πραγματεία [Treatise](#)

- τ 1 ΣΩΡΑΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΗΜΕΙΩΝ ΚΑΤΑΓΜΑΤΩΝ [Ἐπὶ κρανίου.
- 1 1] Κάταγμα ἐστὶ διαίρεσις ὁστοῦ· κατ' εἶδος δὲ ἐπὶ κρανίου τὸ μὲν ὠνόμασται ῥωγμή, τὸ δὲ ἐγκοπὴ, τὸ δὲ καμάρωσις, τὸ δὲ ἐγγείσωμα, τὸ δὲ ἐμπέσμα, τὸ δὲ ἀποσκεπαρνισμός, ὡς δὲ ἔνιοι λέγουσιν, καὶ ἀπήχημα καὶ ἔλιγμα. Ῥωγμὴ μὲν οὖν ἐστὶν ἀπλὴ ῥῆξις ὁστέου παραπλησία ταῖς ὀρωμέναις ἐπὶ τῶν ὑελῶν σκευαρίων, ἡ μὲν ἄγαν στενὴ καὶ τριχοειδής, ἡ δὲ ποσῶς πλατυτέρα, διαφέρουσα κατὰ μῆκος (ἐπεὶ ποτὲ μὲν κατὰ τῶν πλείστων ἐπιδιήκει μερῶν τοῦ κρανίου, ποτὲ δὲ ἐνδοτέρῳ ῥαφῆς ὀρίζεται) καὶ κατὰ βάθος (ἡ γὰρ ἐξ ἐπιπολῆς μόνης ῥήγνυσθαι <συμβαίνει> τὴν ἐπιφάνειαν ἢ μέχρι διπλῆς ἢ μέχρι μηνίγγων). ^[5]
- 2 2 καταλαμβάνεται δὲ προανεσταλμένων τῶν ὑποκειμένων τῇ ὥψει, στενοῦ δὲ ὄντος τοῦ τραύματος μηλώσει, λεπτῆς γὰρ μηλωτίδος ἐντεθείσης τραχύτης ὑποπεσεῖται. διακρίνεται δὲ τῆς ῥαφῆς τῷ εὐθυτενεστέραν μὲν εἶναι τὴν ῥωγμὴν νύττειν τε καὶ τραχύνειν ἐνιάκις τὰ ἐπικείμενα, σκολιωτέραν δὲ τὴν ῥαφὴν καὶ μηδέποτε τραχύνουσιν.
- 2 3 τὴν δὲ ἄχρι μηνίγγων καταληπτέον ἐκ τῶν παρεπομένων μήνιγγι νυσομένη καὶ φλεγμαινούσῃ καὶ διαπυϊσκούσῃ, τὴν γὰρ μὴδὲν τούτων ἐπιφέρουσιν οὐδὲ καταλαμβάνειν εὐχρηστον, τότε γὰρ δεῖται τῆς ἀνασκευῆς, ὅταν ἐπιφέρῃ τι τῶν εἰρημένων. Ἐγκοπὴ δὲ ἐστὶ ῥῆξις ὁστέου πλαγίᾳ γινομένη διὰ πρόσπτωσιν ἐπάκμου σώματος. ^[5]
- 3 1 καὶ ταύτης δὲ παρὰ τὸ βάθος ἡ διαφορὰ παραπλησία τῇ ῥωγμῇ. καταληπτὴ δὲ τῇ ὁράσει μέχρι τοῦ ποτε καὶ τὸν τῆς μήνιγγος ὀρᾶσθαι παλμόν. Καμάρωσις δὲ ἐστὶν δυεῖν ὁστέων ἀνάκλασις πρὸς ἄλληλα τὴν συνέρεισιν ποιησαμένων, ὅταν ἔπακμόν τι σφηνωθὲν μετὰ βίας ἀνασπασθῇ.
- 4 1 καταλαμβάνει δὲ τοῦτο ὅψις. πρὸς δὲ τὴν σημείωσιν ὄγκος ὑποπεσεῖται μετὰ τραχύτητος. ἔσθ' ὁπότε δὲ καὶ τῆς διπλῆς σφωζομένης, καθ' ὃ συνήρεικεν ἀλλήλοις τὰ χεῖλη, δι' ἧς κενεμβατεῖ καθιέμενον τὸ ἄκρον τῆς μηλωτίδος. Ἐγγείσωμα δὲ ἐστὶν ὁστέου ῥαγέντος ὑπὸ τὸ ἀντικείμενον ὑποδρομή, θλίψιν ἐπιφέρουσα μηνίγγων, ποτὲ μὲν κατὰ πᾶν ἀπολελυμένης τῆς κατὰ βάσιν συνεχείας, ποτὲ δὲ κατὰ τι μενούσης· Ἐμπέσμα δὲ ῥῆξις ὁστέου πολυμερὲς μετὰ τοῦ ὑφίζηκεναι τὸ καταγὲν ὡς καὶ θλίψιν ἀποτελεῖν. ^[5]
- 6 1 καταλαμβάνει δὲ ἐκάτερον ὅψις καὶ μῆλωσις, κοῖλον γὰρ ἐκάτερον μετὰ τῆς ἐν κύκλῳ τραχύτητος ὑποπίπτει καὶ συνεῖκον τὸ καταγὲν ὁστοῦν πάντως. Ἀποσκεπαρνισμός δὲ ὁλοτελής

ὅσπου ἀποκοπὴ παράλοχος καθάπερ ἐπὶ τῶν σκεπάρνοις ἀποπελεκωμένων ξύλων· καὶ ἀποσύρματα λέγεται συναφαιρουμένης καὶ τῆς ἐπικειμένης σαρκός.

8 1 Ἀπήχημα δέ ἐστιν κατ' ἐνίους ἢ ἐκ τῶν ἀντικειμένων τοῖς πεπληγόσι μέρεσιν τοῦ κρανίου γενομένη ῥωγμὴ δίχα τραύματος τῶν ἐπικειμένων· θλάσμα δέ κατ' ἐνίους τὸ ἐπὶ τῶν παιδίων τοῦ ὀστέου κοίλωμα, παραπλησίως τοῦ ἐπὶ τῶν δερματίνων ἢ μολυβίνων ληκύθων ἄνευ ῥήξεως.

9 1 ὁ μέντοι Δημήτριος τοῦτο ἐμπέσμα καλεῖ. Περὶ δὲ τοῖς ἄλλοις τόποις κατάγματα γίνεται τὰ μὲν σχιδακηδόν, ὅσα ἀπ' εὐθείας σχίζεται, τὰ δὲ καυληδόν ἢ ῥαφανηδόν ἢ σικυηδόν, τὰ δὲ εἰς ὄνυχα ἢ καλαμηδόν ὑπολόξως κατὰ πέρας εἰς ἄλληλα, ὥστε περιφέρειαν ἔπακμον γίνεσθαι σχήματι ὄνυχος παραπλησίαν, τὰ δὲ κατὰ ἀπόθραυσιν ὡς πανταχόθεν ἀπολελυμένην ἔχειν τὴν συνέχειαν, τὰ δὲ ἀλφιτηδόν καὶ καρυηδόν, ὅσα εἰς ἄραγμα πολυμερῶς εἰς λεπτὰ μέρη ῥήγνυται. ^[5]

11 1 Περὶ ῥινό ς . ῥινὸς μὲν οὖν καταγείσης σημείωσις γίνεται ἢ σκολίωσις, ἐνίοτε <δὲ> καὶ ἀποθραύεται τι μέρος αὐτῆς καὶ διὰ τῶν δακτύλων μετάγεται. τὴν δὲ ἄνευ πάσης διαστροφῆς ῥήξιν διὰ μηλωτίδος καταλαμβάνομεν ἢ καὶ δακτύλων, ἐπινυσομένων τῶν ἐπικειμένων. Περὶ γένυο ς . ^[5]

12 1 γένυς δὲ ῥαφανηδόν μὲν πολλάκις, σχιδακηδόν δὲ ὀλιγάκις κατάγνυται, ποτὲ δὲ καὶ κατὰ θραῦσιν ἀδιάστροφος μένει ἢ διαστρέφεται συννεύουσα ἢ παραλλάσσουσα ἄνω ἢ κάτω, ἔσω ἢ ἔξω περιτρεπομένη. σημειωτέον δὲ τὸ ἐπὶ ταύτης κατάγμα τῇ ὑπεροχῇ καὶ τῇ κοιλότητι καὶ τῇ διαστροφῇ τῇ πρὸς τι τῶν εἰρημένων μερῶν, ὥστε μὴ κεῖσθαι τοὺς ὀδόντας αὐτοῖς καταλλήλως, καὶ τῷ πρὸς τὴν διὰ τῶν δακτύλων κίνησιν ψόφον γίνεσθαι καὶ νυγμόν. ^[5]

12 2 ἐν δὲ τῇ συννεύσει τὴν ὑπεροχὴν ἐν τῇ εὐρυχωρίᾳ τοῦ στόματος εὐρίσκομεν. γινομένης δὲ περιοχῆς ἢ κοιλότητος κὰν ταῖς ἐξαρθρήσεσι διακριτέον τὸ πρὸς τοῖς κορωνοῖς ῥαφανηδόν γινόμενον κατάγμα διὰ τοῦ κινεῖσθαι κατὰ τὴν διὰ τῶν δακτύλων παραγωγὴν, τὸ ἐξάρθημα δὲ ἀκίνητον εἶναι μέχρι τῆς διαστάσεως. Περὶ κλειδό ς . ^[5]

13 1 κλειδὸς δὲ καταγείσης σχιδακηδόν μὲν πλατυτέραν αὐτῆς τὴν θέσιν ὀρῶμεν, πρὸς τε τὴν ἐπέρεισιν τῶν δακτύλων ἐντυποῦται τὸ δέρμα εἰς παραμήκη κοιλότητα καὶ προσεπινύττεται· ῥαφανηδόν δέ, πρὸς τὴν ἐπέρεισιν τῶν δακτύλων κινούμενον ὑποπίπτει τὸ ὅσπου καὶ πρὸς τὴν παραγωγὴν διὰ τῆς ψάυσεως τρίζει, ὃ δὲ θώραξ φαίνεται στενότερος περιτροπῆς γενομένης, ὁρᾶται δὲ καὶ διαστροφή καὶ ὄγκος καὶ κοιλότης· εἰς ὄνυχα δέ, τὸ ἄκρον τοῦ κατάγματος στεγνότερον ὑποπίπτει καὶ σκόλοπι παραπλησίως νύσσει τὸ σύγκριμα· ἀλφιτηδόν δέ, πολλάκις καὶ ἀνωμαλία τοῖς δακτύλοις ὑποπίπτει. Περὶ ὠμοπλάτης ς . ^[10]

14 1 τῆς ὠμοπλάτης τὸ μὲν τραπεζῶδες, εἰ καὶ σπανίως, ῥήγνυται καὶ ἐμπιεζεῖται, Περὶ ῥάχεω ς .

15 1 —ἢ δὲ ῥάχιν θραύεται. καταλαμβάνεται δὲ τραύματος μὲν γενομένου διὰ τῆς ὀψεως, χωρὶς δὲ τραύματος ἢ μὲν ἀπλῇ ῥήξιν διὰ τῆς πρὸς τοὺς δακτύλους ὑποπιπτούσης ἀνωμαλίας σὺν τῷ τοπικῷ πόνῳ, τὸ δὲ ἐμπέσμα διὰ τῆς κοιλότητος καὶ ἀλγήματος νυγματώδους καὶ νάρκης τοῦ παρακειμένου βραχίονος καὶ εἴξεως καὶ ψόφου. Περὶ στέρνο υ . ^[5]

16 1 στέρνου δὲ ἡ μεσότης μὲν διαιρεῖται καὶ ἐμπιεζεῖται, τὸ δὲ ἄκρον ἀποθραύεται. τὴν μὲν οὖν ῥήξιν σημειωτέον διὰ τῆς πρὸς τοὺς δακτύλους ἀνωμαλίας καὶ τοῦ ψόφου, ἐμπέσμα <δὲ> διὰ τῆς κοιλότητος καὶ τῆς συνείξεως, ἐπομένης δυσπνοίας καὶ βηχὸς καὶ νύξεως, ποτὲ δὲ καὶ αἵματος ἀναγωγῆς. Περὶ πλευρᾶ ς . ^[5]

17 1

πλευρᾶς δὲ καταγείσης ἄνωμαλία πρὸς τοὺς δακτύλους ὑποπεσεῖται καὶ ψόφος καὶ διαστροφή καὶ ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸ ἔνδον ἀπόνευσις ἄλγημά τε νυγματώδεις μετὰ δυσπνοίας καὶ βηχός, ἐνιάκις δὲ καὶ ἀναγωγῆς αἵματος. Περὶ ἰσχίω ν .

18 1 τὰ δὲ τῶν ἰσχύων ὅστ᾽ ἀπὸ πέρους θραύεται καὶ κατὰ τὴν μεσότητά παρα μῆκος ῥήγνυται καὶ ἐμπιέζεται νυγματώδεις πόνους ἀποτελοῦντα καὶ τοῦ παρακειμένου σκέλους νάρκαν. μετακτέον οὖν τὴν ἐπὶ τῆς ὠμοπλάτης σημείωσιν, ὡσαύτως δὲ καπὶ τῶν τῆς ἥβης ὁστών. Περὶ βραχίονος καὶ μηρο ὦ . [5]

19 1 βραχίονος δὲ καταγέντος ἢ μηροῦ διαστροφή γίνεται πρὸς τοὺς τέσσαρας τόπους, πλεοναζόντως δὲ ἐπὶ μηροῦ γίνεται πρὸς τὸν ἔμπροσθεν <καὶ πρὸς τὸν ἔξω> , καὶ γὰρ εἰς τούτους φυσικῶς γεγαύσονται. παρέπεται δὲ ὄγκος εἰς ὃ διαστρέφεται, κοιλότης δὲ ἐξ οὗ μετάγεται, κίνησις δὲ πρὸς τὴν διὰ τῶν χειρῶν παραγωγὴν καὶ ψόφος καὶ συναίρεσις τοῦ μήκους, Περὶ πήχεος καὶ κνήμης . [5]

20 1 —τῶν δὲ τοῦ πήχεος ὁστών καὶ τῶν τῆς κνήμης ἐκατέρων μὲν καταγέντων τὰ ὅμοια τοῖς ἐπὶ βραχίονος καὶ μηροῦ. τοῦ δὲ ἑτέρου τῶν ὁστών ἡ διαστροφή μὲν ἦττων, παραλλάττει δὲ εἰς δύο τόπους, τὸν ἔμπροσθεν καὶ τὸν ὀπίσω, καὶ εἰ μὲν ὁ πῆχυς ἔπαθεν, τὸν ἔσω, εἰ δὲ κερκίς, τὸν ἔξω, καὶ εἰ μὲν ἡ κνήμη, καὶ τὸν ὀπίσω, εἰ δὲ ἡ περόνη, καὶ τὸν ἔμπροσθεν. Περὶ ἐπιγονατίδος . [5]

21 1 ἐπιγονατίδος δὲ καταγείσης κίνησις ὑποπίπτει τῆς κατ' αὐτὴν συνεχείας καὶ κοιλότης καὶ ψόφος. Περὶ καρποῦ καὶ μετακαρπίου καὶ σκυταλίδων καὶ ταρσοῦ καὶ δακτύλου ν .

22 1 τὰ δὲ τοῦ καρποῦ καὶ μετακαρπίου καὶ σκυταλίδων καὶ ταρσοῦ καὶ δακτύλων ἀπάντων ὅστ᾽ ἀταγνύμενα κινεῖται καὶ ψοφεῖ, παραπλησίως δὲ καὶ τὸ κυβοειδές. Περὶ ἀστραγάλου υ .

23 1 ἀστράγαλος δὲ οὐ κατάγνυται διὰ τὸ περιέχεσθαι περόνη καὶ κυβοειδεῖ, διὰ δὲ τὴν αὐτὴν αἰτίαν οὔτε τοῦ ὠτὸς οὔτε τοῦ τραχήλου ὁ σπόνδυλος, κέκρυπται γὰρ τῇ κοιλότητι. Κοινῶς δὲ ἐπὶ πάντων σημειωτέον κίνδυνον, ὅπου μετὰ τραύματος καὶ μετ' ἐκπορπήσεως τῶν καταγέντων ὁστών γέγονεν ἢ πεῖσις, ἐπινύσσεται δὲ κύρια μέρη καὶ συμπάθεια παρακολουθεῖ καὶ μελασμοὶ καὶ ἀφωνίαι καὶ καταψύξεις.

24 1 καὶ <τὰ> εἰς τὰ παρὰ τοῖς ἄρθροις δὲ γινόμενα τῶν κατὰ μέσα τὰ κῶλα χαλεπώτερα σημειωτέον, οὐ γὰρ ἐξ ἴσου δέχεται τὴν ἐπίδεσιν. καὶ περὶ καταγμάτων ἀπόχρη τοσαῦτα. [5]